

Istoria primordială

LECTȚIA
TREI

O LUME A VIOLENȚEI

THIRD MILLENNIUM
MINISTRIES

Biblical Education. For the World. For Free.

Pentru materiale video, suporturi de curs și alte resurse, vizitați Third Millennium Ministries la adresa thirdmill.org.

© 2012 Third Millennium Ministries

Toate drepturile rezervate. Fără permisiunea scrisă a editurii Third Millennium Ministries, Inc., P.O. Box 300769, Fern Park, Florida 32730-0769, nicio porțiune din această publicație nu poate fi reprodusă în scopuri comerciale, în nicio formă și prin niciun mijloc, cu excepția unor citate scurte în vederea recenziei, comentariului sau studiului.

Dacă nu există alte precizări, toate citatele biblice sunt din Sfânta Scriptură - Biblia versiunea Dumitru Cornilescu revizuită.

Copyrightul Bibliei Cornilescu © 1924 aparține British and Foreign Bible Society (Societatea Biblică pentru răspândirea Bibliei în Anglia și străinătate).

Copyrightul © 2010 ediției revizuite în limba română aparține Societății Biblice Interconfesionale din România, cu aprobarea British and Foreign Bible Society.

DESPRE THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Înființată în 1997, Third Millennium Ministries este o organizație creștină nonprofit care furnizează **educație biblică gratuită în întreaga lume**. Ca răspuns la nevoia tot mai mare de formare biblică judicioasă a liderilor creștini de pe mapamond, noi creăm o programă de seminar multimedia ușor de folosit, finanțată prin donații, în cinci limbi de mare circulație (engleză, spaniolă, rusă, chineză mandarină și arabă) și o distribuim gratuit celor care au cea mai mare nevoie de ea, mai cu seamă liderilor creștini care nu au acces la educația tradițională sau nu și-o pot permite. Toate lecțiile sunt scrise, concepute și produse intern și sunt similare ca stil și calitate celor de pe History Channel[®]. Această metodă originală și eficientă pentru formarea liderilor creștini s-a dovedit foarte eficace în întreaga lume. Am câștigat Premiul Telly pentru o producție video remarcabilă în domeniul educației și utilizării animației, iar programa noastră este folosită în prezent în peste 150 de țări. Materialele Third Millennium apar sub formă de DVD-uri, materiale tipărite, *streaming* pe internet, transmisie televizată prin satelit și emisiuni de radio și televiziune.

Pentru informații suplimentare despre lucrarea noastră de slujire și pentru a afla cum vă puteți implica, vă rugăm să vizitați <http://thirdmill.org>.

Cuprins

I. Introducere	1
II. Structura literară	1
A. Violența și nădejdea primară	1
1. Narațiunile	2
2. Genealogiile	3
B. Violența și nădejdea ulterioară	4
1. Fiii lui Dumnezeu	4
2. Nefilimii	5
3. Postfață	6
III. Înțelesul inițial	6
A. Legături	7
1. Violența și nădejdea primară	7
a. Narațiunile	7
b. Genealogiile	10
2. Violența și nădejdea ulterioară	13
B. Implicații	14
IV. Aplicația actuală	14
A. Inaugurarea	15
1. Violența	15
2. Izbăvirea	16
B. Continuarea	16
1. Continuarea violenței	17
2. Continuarea credinței	17
C. Desăvârșirea	18
1. Sfârșitul violenței	18
2. Izbăvirea finală	18
V. Concluzie	19

Istoria primordială

Lecția trei

O lume a violenței

INTRODUCERE

Ați observat vreodată cum copiii mici se avântă fără frică în situații periculoase? Se duc în mijlocul șoselei fără să le pese. Apucă un cuțit ascuțit fără precauție. Și câteodată se duc la necunoscuți, îi iau de mână și pleacă cu ei – cu totul inconștienți de faptul că unii oameni pot fi răi.

Desigur, adulții știu că lumea e plină de tot felul de dificultăți. Există dezastre naturale care distrug vieți și bunuri materiale. Sunt boli care produc suferință. Sunt mecanisme ce ne pot răni. Și știm că probabil cele mai mari pericole sunt cele care vin din partea altor persoane. Bărbați și femei comit acte violente de agresiune, crime și război împotriva semenilor lor. Dacă avem ceva cunoștințe de istorie sau dacă suntem atenți la ce se întâmplă în jurul nostru, e aproape imposibil să negăm faptul că oamenii au umplut lumea de violență.

Am intitulat această lecție „O lume a violenței” și vom studia textul din Geneza 4:1-6:8, unde Moise scrie despre necazurile și violența de pe pământ la scurt timp după căderea omului în păcat. În aceste capitole, Moise ne spune cum oamenii au început să umple pământul de violență și descrie reacția lui Dumnezeu. Vom examina trei aspecte ale acestui pasaj din Geneza: mai întâi vom analiza structura literară a acestui material; apoi ne vom îndrepta atenția asupra înțelesului inițial al acestor capitole; în a treia parte vom vedea cum ne învață Noul Testament să aplicăm aceste pasaje. Să începem cu structura literară a textului din Geneza 4:1-6:8.

STRUCTURA LITERARĂ

Aceste capitole din Geneza ating o serie de teme diferite și includ atât povestiri, cât și genealogii. Complexitatea acestora ne lasă adesea impresia că aceste capitole nu se prea armonizează. Însă, la un studiu mai amănunțit al acestui pasaj din Geneza, vom vedea că este o lucrare literară scrisă cu măiestrie, având un scop unitar. Uitându-ne la textul din Geneza 4:1-6:8, vom observa că acesta se împarte în două secțiuni principale. Prima secțiune este pasajul 4:1-5:32, și am intitulat-o „violența și nădejdea primară”. A doua secțiune este pasajul 6:1-8, și am numit-o „violența și nădejdea ulterioară”

VIOLENȚA ȘI NĂDEJDEA PRIMARĂ

Scenariul violenței și nădejzii de izbăvire primare, din Geneza 4-5 se împarte în patru părți care formează două seturi similare de narațiuni și genealogii: 4:1-16 conține o narațiune asemănătoare cu cea din 4:25-26, iar 4:17-24 cuprinde o genealogie ce corespunde unei a doua genealogii, din 5:1-32. Vom examina acest material analizând

relațiile existente între cele două narațiuni paralele după care ne vom îndrepta atenția spre paralele dintre cele două genealogii.

Narațiunile

În primul rând, Moise începe prin a scrie relatarea despre păcătosul Cain în 4:1-16. Acest pasaj înregistrează momentul în care Cain, într-un acces de gelozie, îl ucide pe fratele său, Abel. Privind mai atent la acest pasaj, vom constata că se împarte în cinci episoade dramatice. Narațiunea începe prin a-i prezenta pe Cain și Abel trăind în armonie în versetele 1-2a. Totuși, când ajungem la sfârșitul povestirii în versetul 16, suntem confrunțați cu o situație foarte diferită. Cain este singur, alungat dintr-un pământ bun, de lângă familia sa și din prezența lui Dumnezeu.

Al doilea episod, aflat în 2b-7, conține evenimentele care l-au mânat pe Cain să-lucidă pe Abel, mai concret, diferența dintre jertfele aduse lui Dumnezeu de cei doi. Pe scurt, Dumnezeu primește jertfa lui Abel, dar o respinge pe cea adusă de Cain. De asemenea, Dumnezeu îl avertizează pe Cain de puterea păcatului ce caută să-l stăpânească, dar acesta nu ascultă.

Al treilea episod, versetul opt, reprezintă punctul de cotitură al povestirii. În aceasta Cain îl ucide pe fratele său Abel. Cei doi pleacă din locul în care aduseseră jertfele, ies la câmp și acolo, așa cum îl prevenise Dumnezeu, păcatul îl biruie pe Cain transformându-l în primul criminal din istoria omenirii.

Al patrulea episod al narațiunii se află în versetele 9 la 15 și descrie blestemul dar și protecția oferită de Dumnezeu lui Cain. Dumnezeu îl blesteamă să fie pribeag și fugar alungându-l departe de țara Edenului, dar îl protejează de atacurile altor oameni.

Așadar, Geneza 4-5 începe cu povestea păcatului cumplit împlinit de Cain. Corupția păcatului a fost atât de mare încât și-a ucis propriul frate, pe neprihănitul Abel, și drept urmare, a fost condamnat să trăiască departe de locul binecuvântării lui Dumnezeu.

După ce am văzut structura părții introductive a textului din Geneza 4-5, vom trece la cea de-a doua narațiune din aceste capitole, relatarea paralelă din 4:25-26. Acest pasaj comută atenția de la păcătosul Cain la cel de al treilea fiu al lui Adam, neprihănitul Set.

Relatarea despre neprihănirea lui Set se împarte în trei episoade scurte. Primul, în 4:25, Eva dă naștere lui Set. Al doilea episod al acestei narațiuni se găsește în 4:26a unde Moise spune că Set a avut un fiu pe nume Enos. Nu se face prea mare caz despre acest eveniment, dar Moise continuă cu al treilea episod, în 4:26b, unde adaugă un comentariu despre viața spirituală a acestei familii. În 4:26b Moise scrie următoarele cuvinte:

Atunci au început oamenii să cheme Numele Domnului (Geneza 4:26b).

Pe scurt, Set și Enos erau oameni care-L chemau pe Dumnezeu în rugăciune. Spre deosebire de Cain care era păcătos, acești oameni erau neprihăniți înaintea lui Dumnezeu dovedindu-și neprihănirea prin închinare și rugăciune în credincioșie.

Genealogiile

Reținând contrastul realizat între cele două narațiuni, ar trebui să abordăm genealogiile paralele din capitolele 4-5. Genealogiile din Geneza 4 și 5, consemnări ale urmașilor biologici, par adesea puțin obscure, și din acest motiv mulți exegeți nu le acordă prea mare importanță. Totuși, privind îndeaproape, genealogiile ne descoperă prin conținutul lor informații vitale care slujesc scopului pentru care Moise a scris acest pasaj din istoria primordială.

Pe de-o parte, prima genealogie consemnează spița păcătoasă a lui Cain (Gen. 4:17-24). În aceste versete Moise enumeră o serie de urmași ai lui Cain și arată cum păcatul a transformat această familie într-un clan mândru, lăudăros și amenințător.

Cea de a doua genealogie este a spiței neprihănitului Seth în 5:1-32. În acest pasaj Moise menționează câteva nume importante din familia lui Set. Totuși, spre deosebire de spița lui Cain, această familie continuă să fie neprihănită și credincioasă.

O modalitate de a vedea această intenție este să observăm că Moise include două nume în ambele liste. Atât genealogia lui Cain cât și linia neamului lui Set conțin numele Enoh și Lameh. Moise îi pune în mod explicit în contrast pe cei doi. Să vedem mai întâi ce spune Moise despre cei doi bărbați numiți Enoh. Pe de o parte, în Geneza 4:17 citim următoarele despre Enoh, urmașul lui Cain:

El (Cain) a început apoi să zidească o cetate, și a pus acestei cetăți numele fiului său Enoh. (Geneza 4:17).

Cain și fiul său Enoh s-au înălțat plini de mândrie dând unui oraș numele lui Enoh. Putem vedea semnificația acestui comentariu atunci când citim ce a scris Moise despre Enoh, urmașul lui Set. În 5:24, Moise vorbește despre Enoh, urmașul lui Seth, astfel:

Enoh a umblat cu Dumnezeu; apoi nu s-a mai văzut, pentru că l-a luat Dumnezeu. (Geneza 5:24).

Ar fi greu să ne imaginăm un contrast mai izbitor între doi oameni, decât cel pe care îl găsim aici, între Enoh cel păcătos și Enoh cel neprihănit.

Pe lângă contrastul stabilit între cei doi Enoh, Moise menționează un Lameh, urmaș al lui Cain și un Lameh, urmaș al lui Set. Din nou între cei doi este creionat un puternic contrast. Pe de o parte, Lameh urmașul lui Cain are un caracter groaznic. Geneza 4:23-24 îl prezintă pe acesta ca fiind un criminal, foarte mândru de abuzurile sale.

În contrast, pentru a etala caracterului lui Lameh, urmașul lui Set, Moise consemnează cuvintele acestuia la nașterea fiului său în 5:29:

El [Lameh] i-a pus numele Noe, zicând: “Acesta ne va mângâia pentru osteneala și truda mâinilor noastre, care vin din acest pământ, pe care l-a blestemat Domnul.” (Geneza 5:29).

După obiceiul vremurilor biblice, Lameh, urmașul lui Set, și-a numit fiul cu o rugăciune către Dumnezeu, exprimându-și speranța că Noe, va aduce izbăvirea din condițiile de

viață îngrozitoare care au început de când Domnul a blestemat pământul, de la Adam și Eva.

După ce am observat că textul din Geneza 4 și 5 descrie un sistem al violenței primare dar și nădejdea izbăvirii, să trecem la al doilea scenariu al violenței și nădejzii ce se află în Geneza 6:1-8.

VIOLENȚA ȘI NĂDEJDEA ULTERIOARĂ

Privind îndeaproape la aceste versete, constatăm că textul din 6:1-8 se împarte în trei episoade: primul, în versetele 1 la 3 vorbește despre personajele cunoscute sub numele de “fiii lui Dumnezeu”; al doilea, în versetele 4 la 7 se ocupă de personajele cunoscute sub numele de “nefilimi – uriași”; după aceste episoade Moise adaugă o completare în versetul 8 menționându-l încă o dată pe Noe, omul în care exista nădejdea izbăvirii.

Fiii lui Dumnezeu

Cele două episoade majore din aceste versete descriu o serie de evenimente amenințătoare care au avut loc pe pământ și reacția lui Dumnezeu la acestea. Să ne uităm mai întâi la amenințarea prezentată de fiii lui Dumnezeu și reacția Acestuia în 6:1-3.

Din păcate, acestea sunt unele dintre cele mai dificile versete de interpretat din cartea Geneza. Dificultatea o reprezintă în principal versetul 2 unde citim:

Fiii lui Dumnezeu au văzut că fetele oamenilor erau frumoase; și din toate și-au luat de neveste pe acelea pe care și le-au ales. (Geneza 6:2).

Moise nu spune clar cine erau acești fii ai lui Dumnezeu și cine erau fiicele oamenilor. Se pare că Moise se aștepta ca cititorii din vremea sa să înțeleagă ce-a vrut să spună. Însă este imposibil pentru cititorii zilelor noastre să stabilească, într-un mod indubitabil, identitatea acestor personaje.

În istoria interpretării au fost sugerate trei idei rezonabile cu privire la identitatea acestora. Prima opinie – fii lui Dumnezeu pot fi setiți care s-au căsătorit cu urmașe ale lui Cain. Această interpretare își are meritul în contrastul creionat între urmașii lui Cain și setiți, în Geneza capitolele 4 și 5. O a doua opinie sugerează că fiii lui Dumnezeu pot fi îngeri, iar fiicele oamenilor erau pământene. Și acest punct de vedere își are meritul său întrucât îngerii sunt adesea numiți în Vechiul Testament „fiii lui Dumnezeu”, în pasaje precum Iov 1:6 și Psalmul 29:1. O a treia opinie sugerează că fiii lui Dumnezeu sunt regi sau nobili care și-au luat femei din popor. Și această opinie își are meritele ei, întrucât în Orientul Apropiat regii erau deseori numiți fii ai lui Dumnezeu, așa cum fiul lui David este numit fiul lui Dumnezeu în 2 Samuel 7:14 și în Psalmul 2:7. Deși personal favorizez cea de-a treia interpretare, nu trebuie să fim dogmatici în privința nici uneia.

Chiar dacă nu putem fi siguri de identitatea acestor personaje, putem fi siguri de faptele lor. Vă amintiți că în Geneza 6:2 am citit:

Fiii lui Dumnezeu ... au luat de neveste pe [fetele oamenilor] pe care și le-au ales. (Geneza 6:2).

Acesta nu este limbajul folosit de Vechiul Testament pentru a descrie o căsătorie legală, ci sugerează că nici femeile și nici familiile acestora nu au fost de acord cu aceste relații. Mai degrabă, fiii lui Dumnezeu care puteau fi nobili, au luat femeile cu forța, fără să aibă consimțământul acestora. Limbajul folosit aici poate chiar însemna că fiii lui Dumnezeu au violat de fapt aceste femei. În orice caz, violența descrisă anterior, în cazul lui Cain și al urmașilor lui, atinge un nou domeniu al vieții: maltratarea femeilor.

După ce descrie amenințarea fiilor lui Dumnezeu, Moise se întoarce la principala sa preocupare – reacția lui Dumnezeu la aceste evenimente. În Geneza 6:3 citim aceste cuvinte:

Duhul Meu nu va rămânea pururea în om, căci și omul nu este decât carne păcătoasă; totuși zilele lui vor fi de o sută douăzeci de ani. (Geneza 6:3)

Dumnezeu a obosit văzând cum păcatul continuă să aducă violență în omenire, și a declarat că nu va mai tolera mult această stricăciune. Totuși, în îndurarea Sa, Dumnezeu hotărăște să dea omenirii încă 120 de ani până la vremea când o va judeca.

A doua serie de acțiuni pe pământ versus reacție divină o găsim în Geneza 6:4-7, relatarea despre nefilimi.

Nefilimii

În versetul 4 este menționată pentru prima oară o altă situație amenințătoare ce ia amploare:

Uriașii erau pe pământ în vremurile acelea, și chiar și după ce s-au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, și le-au născut ele copii: aceștia erau viteji care au fost în vechime oameni cu nume. (Geneza 6:4)

Unele traduceri mai vechi ale Bibliei, urmăresc Septuaginta și traduc cuvântul ebraic „nefilimi” cu „uriași”, dar această traducere nu este cea mai bună pentru că nu transmite exact conotațiile cuvântului. Părerile erudiților sunt împărțite cu privire la sensul exact al acestui termen dar, cel mai probabil, se referă la luptători puternici sau războinici.

Concret, în acest pasaj Moise îi descrie pe nefilimi ca fiind „viteji din vechime, oameni cu renume”. Termenul “viteji” sau *hagiborim* (הַגִּבּוֹרִים) în ebraică are sensul de războinici sau soldați puternici. În acest context, notorietatea militară a nefilimilor trebuie luată în sens negativ. Erau recunoscuți pentru faptul că foloseau războiul și violența în beneficiul lor răspândind teroare în jurul lor. Violența ce a început prin Cain omorându-și fratele, pe Abel, și a continuat cu urmașul lui Cain, Lameh, capătă acum proporții și mai mari cu soldații nefilimi care amenință cu violența la fiecare pas. Așa cum citim în versetul 5:

Domnul a văzut că răutatea omului era mare pe pământ, și că toate întocmirile gândurilor din inima lui erau îndreptate în fiecare zi numai spre rău. (Geneza 6:5)

Odată cu apariția nefilimilor, stricăciunea omului a ajuns așa de mare încât păcatul domina umanitatea în întregime. Prin urmare, citim în versetele 6-7 că:

I-a părut rău Domnului că a făcut pe om pe pământ, și s-a mâhnit în inima Lui. Și Domnul a zis: „Am să șterg de pe fața pământului pe omul pe care l-am făcut, de la om până la vite, până la târâtoare și până la păsările cerului; căci îmi pare rău că i-am făcut.” (Geneza 6:6-7)

Dumnezeu a văzut că nefilimii terorizau lumea și a hotărât că era cazul să intervină cu distrugeri masive, la nivel mondial.

Postfață

Din fericire, Geneza 6:1-8 nu se încheie cu un mesaj de judecată, ci, respectând modelele structurale ale acestei porțiuni ale istoriei primordiale, Moise adaugă o postfață aducătoare de nădejde în versetul 8. Citim că, deși Dumnezeu hotărâse să distrugă lumea datorită stricăciunii păcatului, exista totuși nădejde datorită unui om:

Dar Noe a căpătat milă înaintea Domnului. (Geneza 6:8)

Acestea sunt cuvintele lui Moise de încheiere pentru episodul amenințării și nădejdiei de izbăvire. Distrugerea omenirii violente și păcătoase prin intermediul potopului va duce la izbăvirea generațiilor viitoare.

Din analiza structurii literare a Genezei 4:1-6:8, observăm că aceste capitole au în vedere două probleme majore: prima – vizează amenințarea cu violența a celor ce s-au răzvrătit împotriva lui Dumnezeu în vremea lui Cain și a urmașilor acestuia, și a doua – vizează amenințarea oamenilor păcătoși din vremea fiilor lui Dumnezeu și a nefilimilor. În ambele cazuri Moise ne spune că Dumnezeu avea să aducă izbăvirea printr-un urmaș cu totul special al lui Set, un om pe nume Noe.

După ce am văzut care este structura de bază și conceptele centrale din acest pasaj din Geneza, ne putem pune o a doua întrebare. Care a fost înțelesul inițial al acestor capitole? Care era mesajul transmis de Moise izraeliților pe care îi conducea din Egipt spre Țara Promisă?

ÎNȚELESUL INIȚIAL

Pentru a pricepe înțelesul inițial al acestei porțiuni din istoria primordială, ne ajută să luăm în calcul două aspecte: primul - legăturile create de Moise între acest pasaj al istoriei primordiale și experiența lui Israel; al doilea - implicațiile acestor legături asupra

cititorii izraeliți din vremea lui Moise. Să privim mai întâi la legăturile create de Moise între aceste capitole și întâmplările din viața izraeliților pe care îi conducea.

LEGĂTURI

Moise a istorisit aceste capitole din istoria primordială celor din vremea sa, descriind violența din zorii istoriei umanității ca fiind asemenea celei la care a fost supus poporul Israel. Făcând astfel, a arătat că problemele cu care se confrunta Israelul erau similare celor din istoria primordială.

Pentru a descoperi felul în care a stabilit Moise aceste similarități, vom analiza din nou cele două secțiuni majore din Geneza 4:1-6:8. Mai întâi, violența și nădejdea de izbăvire primare din capitolele 4-5 și 6:1-8, și apoi, violența și nădejdea de izbăvire ulterioară din 6:1-8. Să ne uităm mai întâi la legătura dintre Geneza 4 la 5 și experiențele lui Israel.

Violența și nădejdea primară

Dacă privim la aspectele răutății și neprihănirii din Geneza 4-5, este evident că Moise a conceput acest material pentru ca cititorii lui să-i asocieze pe Cain și familia lui cu egiptenii și pe neprihăniții Abel, Set și urmașii celui din urmă cu poporul Israel ca popor al lui Dumnezeu. Dar, cum a realizat Moise aceste legături?

Narațiunile. Ar trebui să începem prin a examina povestirea păcătosului Cain din Gen. 4:1-16. În această istorisire, Moise vizează cinci lucruri care permite izraeliților să facă legătura între acest pasaj și vremea lor. În primul rând, pentru a crea această legătură Moise menționează ocupațiile pe care le aveau Cain și Abel.

Iată cum sunt diferențiați Cain și Abel în Geneza 4:2:

Abel era cioban, iar Cain era plugar. (Geneza 4:2).

Din acest pasaj aflăm despre Cain că era agricultor, plugar, în timp ce Abel era cioban. Din antichitate până-n zilele noastre, adesea pot apărea tensiuni între societățile agricole ce au teritorii determinate și ciobanii nomazi. Chiar Geneza implică faptul că Moise și izraeliții erau conștienți de acest tip de tensiune și de felul cum aceasta a dus la serioasele încercări din Egipt. În Geneza 46:33-34, la venirea lor în Egipt, Iosif îi sfătuiește astfel pe frații săi:

Și, când vă va chema Faraon și vă va întreba: „Cu ce vă îndeletniciți?” voi să răspundeți „Robii tăi au crescut vite, din tinerețea noastră până acum, atât noi cât și părinții noștri.” În felul acesta veți locui în ținutul Gosen, căci toți păstorii sunt o urâciune pentru Egipteni. (Geneza 46:33-34).

Sfatul oferit de Iosif ne ajută să înțelegem de ce menționează Moise că Abel era cioban, iar Cain plugar. Dorea ca cititorii lui izraeliți să-l asocieze pe Cain, plugarul, cu egiptenii, iar pe Israel cu Abel, ciobanul victimă.

O a doua legătură între această istorisire și audiența lui Moise apare în tema jertfelor aduse de Cain și Abel. Potrivit cu Geneza 4 Dumnezeu respinge jertfa lui Cain, dar cea adusă de Abel Îi este plăcută. Motivul distincției dintre cele două jertfe poate fi extras din Geneza 4:3-4 unde citim următoarele cuvinte:

Cain a adus Domnului o jertfă de mâncare din roadele pământului. Abel a adus și el o jertfă de mâncare din oile întâi născute ale turmei lui și din grăsimea lor. (Geneza 4:3-4).

Observați cum descrie Moise jertfele. Versetul 3 vorbește despre Cain care a adus jertfă „din roadele pământului”, dar în versetul 4 Abel jertfește din „oile întâi născute ale turmei lui și din grăsimea lor”. Distincția este foarte importantă. Cain a adus din roadele care s-a întâmplat să le culeagă de pe câmp. Închinarea lui a fost cel mult nominală, deoarece nu a păstrat cele mai bune roade pentru Dumnezeu. Abel însă, a împlinit legea lui Dumnezeu cu o inimă sinceră aducând din grăsime (lucru foarte prețuit în jertfele Vechiului Testament) și din oile întâi născute (animalele cele mai prețuite potrivit Legii lui Moise). Jertfa lui Cain a fost un pic mai mult decât un ritual nesincer. În contrast, Abel dăruiește lui Dumnezeu cu un devotament sincer.

Moise folosește distincția dintre jertfele aduse de Cain și Abel pentru a trasa și alte legături între egipteni și Israel. Contextul este izbitor când ne amintim că Moise îi cere la început faraonului să lase poporul Israel să meargă în pustiu pentru a aduce sacrificii lui Iehova. Potrivit cu Exod 5:3, Moise și Aaron au adresat lui faraon următoarele cuvinte:

Ni s-a arătat Dumnezeul Evreilor. Dă-ne voie să facem un drum de trei zile în pustie, ca să aducem jertfe Domnului. (Exodul 5:3).

Dar faraon refuză cererea lor. După consemnările lui Moise, faraon le răspunde:

Moise și Aaron, pentru ce abateți poporul de la lucrul lui? Plecați la lucrările voastre! (Exodul 5:4).

Deci, Cain îl necinstește pe Dumnezeu prin jertfa sa nominală și egiptenii nu aduc o închinare autentică Dumnezeului lui Israel. Abel aduce o jertfă plăcută și sinceră iar izraeliții caută să aducă lui Iehova o închinare autentică. În felul acesta, Moise stabilește o altă legătură între egipteni și Cain, și între Israel și Abel.

O a treia legătură cu experiența lui Israel este tema crimei. Cain l-a ucis pe fratele său Abel, iar semnificația acestui lucru este clară când ne amintim de crimele comise de Egipt în uciderea izraeliților. În Exodul capitolele 1 și 2 citim cum, pe lângă faptul că egipteni îi exploatau prin muncă pe izraeliți, îi și omorau pe ei și pe bebelușii lor. Astfel, Moise creează și mai multe asocieri între Cain și egipteni, și între Abel și izraeliți.

Un al patrulea mod prin care Moise creează aceste asocieri este prin specificarea teritoriului ocupat de Cain. Când Dumnezeu îl blestemă pe Cain pentru uciderea lui Abel, îl alungă din pământul fertil. În Geneza 4:11-12 citim:

Acum blestemat ești tu, izgonit din ogorul acesta. Când vei lucra pământul, să nu-ți mai dea bogăția lui. (Geneza 4:11-12).

Cain a fost blestemat să trăiască într-un loc în care pământul producea foarte puțin. Descrierea ogorului lui Cain se potrivește bine cu evaluarea pe care o face Moise teritoriului Egiptului și a țării spre care-l ducea pe Israel. Iată contrastul pe care îl realizează Moise între Canaan și Egipt în Deuteronomul 11:10-12:

Căci țara în care veți intra pentru a o stăpâni, nu se aseamănă cu țara Egiptului, de unde ați venit și pe care ați semănat-o și irigat-o cu piciorul, ca pe o grădină de zarzavat. Țara pe care o veți stăpâni este o țară cu munți și văi, care se adapă din ploaia cerului; este o țară de care îngrijește Domnul, Dumnezeul tău ... (Deuteronomul 11:10-12).

Dumnezeu îl trimite pe Cain într-un loc departe de Eden, într-un loc asemenea Egiptului, unde agricultura presupunea mult efort. Acesta era un alt mod prin care cititorii lui Moise ar fi trebuit să asocieze pe Cain cu egiptenii.

Un al cincilea mod prin care Geneza 4 și 5 îi asociază pe Cain cu Egipt și pe Abel cu Israel este prin tema protecției oferite lui Cain. Deși Cain îl ucide pe Abel, Dumnezeu continuă să-l protejeze de rău. În Geneza 4:15, citim următoarele cuvinte:

Ci dacă va omorî cineva pe Cain, Cain să fie răzbunat de șapte ori. (Geneza 4:15).

Dumnezeu l-a protejat pe Cain de rău deși era un ucigaș. Din nou, observăm că Moise descrie aceste evenimente pentru ca Israel să le asocieze cu propriile experiențe din Egipt. Dumnezeu a acordat Egiptul o mare protecție. Deși erau ucigași și meritau judecata divină, Dumnezeu le-a oferit protecție specială de multă vreme.

Așadar, Moise stabilește paralele semnificative între istoria primordială și experiența exodului lui Israel în cel puțin 5 modalități. Temele ocupației, închinării, crimei, locației și protecției, toate dovedesc că Moise a dorit ca cititorii izraeliți să aplice această istorie vieții lor asociind pe Cain cu egiptenii, și pe Abel cu ei înșiși, poporul lui Dumnezeu.

După ce am văzut asocierile stabilite în narațiunea păcătosului Cain, ar trebui să abordăm narațiunea paralelă acesteia, cea privitoare la neprihănitul Set din Geneza 4:25-26.

Așa cum am văzut, Moise a făcut un comentariu semnificativ despre Set și fiul său Enoh. În Geneza 4:26, citim:

Atunci au început oamenii să cheme Numele Domnului. (Geneza 4:26).

Moise menționează acest lucru despre Set și fiul său pentru ca cititorii lui să se poată identifica nu numai cu Abel, dar și cu Set, fiul lui Adam care l-a înlocuit pe Abel.

Mai întâi, Set folosește numele divin Iehova și prin aceasta realizează asocierea cu Israel. Destul de interesant, din cartea Exodul reiese clar că numele Iehova capătă proeminență în vremea lui Moise. De exemplu, Dumnezeu vorbește lui Moise astfel în Exodul 3:15:

Așa să vorbești copiilor lui Israel: „Domnul [în ebraică, ‘Iehova’], Dumnezeul părinților voștri, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov, m-a trimis la voi.” Acesta este Numele Meu pentru veșnicie, acesta este Numele Meu din neam în neam. (Exodul 3:15).

Deși consemnările biblice arată că numele Iehova a fost folosit începând cu Set, doar în vremea lui Moise acesta a devenit principalul nume folosit pentru Dumnezeu. Din acest motiv izraeliții credincioși conduși de Moise s-ar fi asociat cu neprihănitul Set. La fel ca acesta, și ei prețuiau numele Iehova.

În al doilea rând, izraeliții trebuiau să se identifice cu Set prin intermediul temei rugăciunii. Aceeași temă apare în Geneza 4:26 când Moise scrie despre familia lui Set că „au început să cheme Numele Domnului”. În Vechiul Testament, „să chemi Numele Domnului” deseori însemna să strigi la Dumnezeu pentru ajutor divin în necazuri sau nevoi. În acest sens, putem observa că Moise a trasat o a doua legătură cu Israelul zilelor lui. Din restul Pentateuhului învățăm că la ieșirea poporului din Egipt, Israel l-a chemat pe Iehova în ajutor de multe ori în situații de criză, la fel cum au făcut-o Set și Enoh.

Așadar, observăm că Moise a formulat narațiunile despre păcătosul Cain și neprihănitul Set pentru a crea un paralelism cu lumea sa. Moise voia ca cititorii lui să observe că egiptenii erau precum Cain, iar ei precum Abel și Set.

Reținând aceste legături de bază suntem gata să abordăm genealogiile lui Cain și a lui Set.

Genealogiile. După cum vom vedea, Moise alcătuieste aceste genealogii astfel încât izraeliții să continue să-i asocieze pe egipteni cu cei răi, și pe ei înșiși cu cei neprihăniți. Pentru a-și atinge obiectivul, Geneza 4:17-24 caracterizează spița lui Cain astfel încât legătura între aceștia și egipteni să fie indiscutabilă. Aceste legături sunt prezente în cel puțin șase cazuri.

Primul, Moise spune despre Cain că era un ziditor de cetăți. Așa cum scrie în Geneza 4:17:

El (Cain) a început apoi să zidească o cetate. (Geneza 4:17).

Fără îndoială, izraeliții știau că egiptenii erau mari constructori de cetăți – construirea cetăților pentru egipteni a constituit parte din corvoada iudeilor în robia Egiptului. De aceea, cuvintele spuse despre Cain ar fi trebuit să traseze legături puternice cu egiptenii.

În al doilea rând, ar trebui să observăm numele cetății lui Cain. Din nou în Geneza 4:17 citim:

El (Cain) a început apoi să zidească o cetate, și a pus acestei cetăți numele fiului său Enoh. (Geneza 4:17).

Aceasta ar fi trebuit să amintească izraeliților din vremea lui Moise de practicile egiptene. Iată ce a consemnat Moise în Exodul 1:11:

[Egiptenii] au pus peste ei [izraeliții] isprăvnicea ca să-i asuprească prin munci grele. Astfel a zidit el cetățile Pitom și Ramses ca să slujească de hambare lui Faraon. (Exodul 1:11).

Cetatea Ramses a fost denumită ca atare în onoarea faraonului Ramses. Asemenea lui Cain, egipteni numeau cetățile folosindu-și propriile nume spre slavă și cinste personală. În acest mod spița lui Cain stabilește o altă legătură între Cain și egipteni.

O a treia asociație între genealogia lui Cain și Egipt o găsim în mândria manifestată de Lameh, urmașul lui Cain pentru crima comisă. În Geneza 4:23 citim că Lameh își cântă propriile laude înaintea soțiilor sale:

Ada și Tila, ascultați glasul meu! Nevestele lui Lameh, ascultați cuvântul meu! Am omorât un om pentru rana mea. (Geneza 4:23).

În mințile izraeliților, lăudăroșia lui Lameh pentru atrocitățile comise ar fi constituit o altă asociere cu egiptenii. Izraeliții știau bine că multe inscripții antice ale egiptenilor îi laudau pe faraoni și armatele lor pentru crimele înfăptuite.

A patra asociere apare în atenția pe care o acordă Moise morții copiilor. Iată din nou ce spune Lameh. În Geneza 4:23 citim:

Am omorât un om pentru rana mea, și un tânăr pentru vânătăile mele. (Geneza 4:23).

Termenul ebraic tradus cu “tânăr” aici este *yeled* (יָלֵד), adesea tradus simplu cu “băiat”. Foarte probabil, una din victimele lui Lameh a fost puțin mai mare decât un copilăș. Știm cu toții că în primul capitol din Exod faraon a poruncit uciderea băieților izraeliților. Ca și Lameh, urmașul lui Cain, egiptenii au lovit în cei care erau fără apărare din Israel, în băieți.

O a cincea asociere între familia lui Cain și egipteni apare în cererea lui Lameh de a beneficia de o protecție sporită. În Geneza 4:24, Lameh pretinde că se bucură de o protecție și mai mare decât Cain:

Cain va fi răzbunat de șapte ori, iar Lameh de șaptezeci de ori câte șapte. (Geneza 4:24).

La fel cum Lameh credea că Dumnezeu îl protejează, tot astfel faraonii Egiptului erau încrezători în protecția zeilor. De fapt, se pare că timp de mulți ani egiptenii s-au bucurat de o protecție deosebită împotriva oricărui rău.

În al șaselea rând, ar trebui să observăm rafinamentul cultural al spiței lui Cain. Iată cum descrie Geneza 4:20-22 pe trei frați din neamul lui Cain, Iabal, Iubal și Tubal-Cain:

Iabal ... a fost tatăl celor ce locuiesc în corturi și păzesc vitele....
Iubal ... a fost tatăl tuturor celor ce cântă cu alăuta și cu cavatul...
Tubal-Cain ... făuritorul tuturor uneltelor de aramă și de fier.
(Geneza 4:20-22).

Folosind acest limbaj Moise caracterizează familia lui Cain ca fiind foarte sofisticată. Iabal nu era un simplu păstor; el a inventat zootehnia. Iubal a inventat muzica și Tubal-Cain un tip de metalurgie complexă. Ar fi fost foarte dificil ca izraeliților din vremea lui Moise să le scape o astfel de asociere. Comparativ cu stilul de viață simplu și nomadic al patriarhilor lui Israel, cultura Egiptului era foarte sofisticată. Moise a descris spița păcătoasă a lui Cain pentru a confirma cititorilor săi asocierea dintre urmașii lui Cain și egipteni.

Așadar, constatăm că în cel puțin șase aspecte Moise a trasat legături între spița lui Cain și egipteni. Descrierile sale despre zidirea cetăților, denumirile date cetăților, mândria de crimele lor, violența împotriva copiilor, protecția divină și cultura sofisticată a familiei lui Cain aveau scopul de a crea aceste legături.

Acum ar trebui să ne îndreptăm atenția spre spița lui Set, în Geneza 5:1-32. După cum era de așteptat, Moise construiește genealogia setiților astfel încât cititori săi izraeliți să se identifice cu spița lui Set. Această asociere a fost construită pe cel puțin patru factori. În primul rând, trebuie să observăm că din punct de vedere genealogic Israel descinde din neamul lui Set. În Geneza 5:32 citim numele celor trei fii ai lui Noe.

Noe, la vârsta de cincisute de ani, a născut pe Sem, Ham și Iafet.
(Geneza 5:32)

Numele Sem este important deoarece acesta a fost strămoșul lui Israel. În limbile modern, termenii “semitic” sau “semit” sunt derivate de la numele Sem. Deși existau și alte națiuni care se trăgeau din neamul lui Sem, izraeliții erau poporul ales al lui Dumnezeu și la rândul lor descendenți din Sem. Așadar, în sens biologic Moise i-a legat pe cititorii izraeliți de spița lui Set.

O a doua asociere între spița lui Set și Israel apare din evidențierea repetată a caracterului neprihănit al lui Set. Spița lui Set este caracterizată ca fiind credincioasă și neprihănită. De exemplu, potrivit cu Geneza 5:24:

Enoh a umblat cu Dumnezeu; apoi nu s-a mai văzut. (Geneza 5:24)

În Biblia ebraică expresia „a umblat cu Dumnezeu” este folosită doar pentru Enoh și Noe. Totuși, de multe ori, în special în cartea Deuteronomul, Moise spune Israelului că trebuie să fie ca Enoh umblând în căile lui Iehova. Astfel, credincioșii izraeliți ce-l urmau pe Moise au găsit un alt mod de identificare cu spița lui Set. Scopul lor era să fie ca Enoh.

O a treia legătură între spița lui Set și experiența lui Israel apare în faptul că Moise subliniază numărul setiților. În genealogia lui Set aflăm că urmașii acestuia erau

destul de numeroși. Moise a prezentat creșterea numerică a familiei lui Set specificând în mod repetat faptul că setiților li s-au născut „alți fii și fiice”. De fapt, această expresie e folosită de nouă ori în Geneza capitolul 5. Pentru cititorii lui Moise, accentul pus pe numărul celor din spița lui Set este semnificativ deoarece izraeliții știau că Dumnezeu i-a binecuvântat numeric în Egipt și în timpul exodului.

În al patrulea rând, Moise subliniază viața lungă a multor urmași ai lui Set pentru a-i asocia pe Israel cu setiții. De exemplu, știm cu toții că urmașul lui Set, Metusala, a trăit mai mult decât oricine altcineva în istoria biblică. Potrivit cu Geneza 5:27, acesta a trăit 969 de ani. Mulți alți setiți au trăit și ei o viață lungă. Atenția pe care o acordă Moise vieții lungi trăite de setiți este importantă întrucât potrivit cu legea sa, celor credincioși din Israel le era promisă o viață lungă în Țara Promisă. Indicând viața lungă a urmașilor lui Set, Moise a trasat o altă legătură între setiți și Israel.

Așadar, Moise scrie despre violențele de la început și despre nădejdea izbăvirii din perioada istoriei primordiale pentru a face o asociere clară cu lumea din vremea lui. Cain și urmașii acestuia trebuiau asociați cu egiptenii care au supus Israelul la multă violență. Abel, Set și urmașii lui Set trebuiau asociați cu izraeliții, victimele violenței egiptene. Aceste asocieri constituie chintesența strategiei lui Moise din această parte a istorisirii sale.

După ce am văzut felul în care Moise a consemnat violența și nădejdea primară, ar trebui să analizăm pe scurt Geneza 6:1-8 – violența și nădejdea de izbăvire ulterioară.

Violența și nădejdea ulterioară

Să privim în special la 6:4, unde Moise îi descrie pe acești oameni astfel:

Uriașii erau pe pământ în vremurile acelea, și chiar și după ce s-au împreunat fiii lui Dumnezeu cu fetele oamenilor, și le-au născut ele copii: aceștia erau viteji care au fost în vechime oameni cu nume. (Geneza 6:4)

Am menționat deja că nefilimii erau războinici viteji, bine-cunoscuți pentru asupririle lor. Observați însă că Moise face un comentariu important despre nefilim. El spune că nefilimii au existat pe pământ din vremea primordială „și chiar și după”.

Adăugând faptul că războinicii nefilimi au trăit și după potop, Moise le amintea izraeliților că au întâlnit astfel de personaje chiar în perioada lor istorică. Termenul nefilim mai apare în Biblie doar o singură dată, în Numeri 13:23-33. În acel text iscoadele trimise de Moise în Canaan spun că au văzut nefilimi. Cuvintele lor sunt următoarele:

Țara pe care am străbătut-o este o țară care mănâncă pe locuitorii ei... am mai văzut în ea pe uriași (nefilimi)... înaintea noastră și față de ei parcă eram niște lăcuste. (Numeri 13:32-33).

Iscoadele necredincioase au relatat că țara Canaanului era un loc foarte violent și amenințător, și că printre locuitorii Canaanului erau și nefilimi, războinici de temut care

semănu frica în inimile lor. Din păcate, spusele lor au făcut ca prima generație ce-l urma pe Moise să se îndepărteze de chemarea lui Dumnezeu, de cucerirea Canaanul. Dumnezeu s-a mâniat pe lipsa lor de credință și i-a trimis să rătăcească în pustie până când cei din prima generație au murit și o nouă generație a fost pregătită să preia cucerirea țării.

În acest sens, înțelegem că Moise a trasat o altă legătură puternică între acest fragment din istoria primordială și experiența lui Israel. El a dorit ca izraeliții să asocieze nefilimii din Geneza 6 cu războinici cumpliți, nefilimi, din Canaan. În felul acesta, violența și speranța de izbăvire din Geneza 6:1-8 vorbește nemijlocit despre pericolul brutalității în cucerirea Canaanului.

Până acum în examinarea înțelesului inițial din Geneza 4:1-6:8 am văzut care erau personajele de la începuturi asociate cu oamenii din experiența izraeliților contemporani lui Moise. Acum ar trebui să ne pune o altă întrebare: Ce implicații aveau aceste asocieri pentru poporul lui Israel care-l urma pe Moise spre Țara Promisă?

IMPLICAȚII

Pentru a înțelege esența mesajului lui Moise pentru Israel, trebuie să ne amintim scenariul de bază, întâlnit de două ori în acest material. Vă amintiți că Geneza 4:1-6:8 conține două scenarii de violență și speranță de izbăvire; 4:1-5:32 insistă pe violența lui Cain și a urmașilor săi. Totuși, 5:29 și 32 îl menționează pe Noe pentru a arăta că prin el va veni izbăvirea. Tot astfel, Geneza 6:1-8 consemnează violența fiilor lui Dumnezeu și a nefilimilor, în timp ce Geneza 6:8 îl menționează încă odată pe Noe pentru a arăta că Dumnezeu intenționa să-i elibereze de aceste amenințări.

Pentru izraeliții care-l urmau pe Moise, aceste scenarii ar fi trebuit să constituie vești bune. Revelau ce a făcut și ce urma să facă Dumnezeu pentru ei. Pe de o parte, așa cum Dumnezeu l-a folosit pe Noe pentru a-i izbăvi pe strămoșii lui Israel de urmașii lui Cain, tot astfel îl folosisse pe Moise pentru a-i izbăvi de egipteni. Pe de altă parte, întocmai cum Dumnezeu l-a folosit pe Noe în izbăvirea de nefilimii de la începuturi, tot astfel avea să-l folosească pe Moise în izbăvirea izraeliților de amenințarea nefilimilor din țara Canaanului.

După ce am văzut structura și înțelesul inițial al textului din Geneza 4:1-6:8, vom aborda ultimul nostru subiect: aplicația actuală. Cum ne învață Noul Testament să aplicăm acest fragment din istoria primordială a lui Moise la viața noastră?

APLICAȚIA ACTUALĂ

În stilul nostru obișnuit, vom explora felul în care Noul Testament elaborează aceste teme în cele trei stadii ale Împărăției lui Hristos: prima, inaugurarea Împărăției – ce a avut loc atunci când Hristos a venit prima oară pe pământ; apoi, continuarea Împărăției – care cuprinde întreaga istorie a bisericii; și a treia, desăvârșirea Împărăției – la venirea lui Hristos în glorie aducând cerurile și pământul nou. Aceste faze ale Împărăției lui Hristos trebuiesc analizate separat pentru a înțelege pe deplin aplicația

temelor violenței și izbăvirii la creștinismul actual. Să privim mai întâi la temele violenței și izbăvirii în inaugurarea Împărăției.

INAUGURAREA

Inaugurarea Împărăției la prima venire a lui Hristos amintește violența lumii din vremurile primordiale în cel puțin două moduri: mai întâi, avem legături cu violența suferită de Isus pe pământ și apoi, legături cu izbăvirea pe care Isus a adus-o poporului Său. Să ne uităm mai întâi la experiența suferinței lui Isus la prima venire.

Violența

Toți cei familiarizați cu viața lui Isus știu că Acesta a fost persecutat de lume în multe feluri. Când a slujit celor asupriți, le-a purtat poverile și suferințele. Totuși, fără nicio îndoială, conform Noului Testament, apogeul violenței împotriva lui Hristos a fost moartea Sa pe cruce. Suferind una din cele mai crude forme de execuție din vremea Sa, situația experimentată de Isus a fost mult mai crudă decât cea suferită de neprihăniții vremurilor primordiale.

În acest sens, nu ne miră că unul din modurile în care Noul Testament descrie suferința lui Isus este prin a compara moartea Sa pe cruce cu violența lumii primordiale, sau mai exact, cu moartea lui Abel. Autorul cărții Evrei știa că deși nevinovat Hristos a suferit din pricina celor răi, și din acest motiv, a comparat moartea lui Hristos cu cea a lui Abel, în epistola sa, în 12:23-24:

V-ați apropiat de Dumnezeu, judecătorul tuturor, de duhurile celor neprihăniți făcuți desăvârșiți, de Isus, Mijlocitorul legământului celui nou, și de sângele stropirii, care vorbește mai bine decât sângele lui Abel. (Evrei 12:23-24)

Aluzia acestui pasaj la istoria primordială a lui Moise este evidentă. Sângele vărsat de Hristos vorbește mult mai bine decât sângele lui Abel. Cu alte cuvinte, în ochii lui Dumnezeu moartea lui Hristos a fost mult mai semnificativă decât moartea lui Abel. Moartea lui Isus nu a fost un eveniment obișnuit. Moartea Sa a ispășit pentru păcatele poporului Său deoarece a suferit în locul tuturor celor ce cred în El. În plus, moartea lui Hristos a stârnit mânia dreaptă a lui Dumnezeu mai mult decât sângele lui Abel.

În acest sens, când citim istorisirea lui Moise despre violența istoriei primordiale, nu trebuie să avem în vedere doar înțelesul acestor capitole pentru izraeliții contemporani lui. Prin prisma Noului Testament, ar trebui să vedem că violența cauzată celor neprihăniți în istoria primordială anticipa de fapt suferința lui Hristos la inaugurarea Împărăției.

După ce am văzut legăturile create de Noul Testament între violența lumii primordiale și suferința lui Hristos, să ne întoarcem acum la un al doilea aspect în care inaugurarea Împărăției amintește de acest fragment din Geneza. O legătură semnificativă o constituie nădejdea de izbăvire pe care Isus a adus-o în lume.

Izbăvirea

Isus petrece cea mai mare parte din lucrarea publică proclamând mesajul nădejzii – Evanghelia – mesajul că într-o zi suferința vieții acesteia se va sfârși pentru cei ce-L urmează. Devotamentul lui Isus față de mesajul Evangheliei apare peste tot în învățăturile Sale, dar să ne uităm la proeminența mesajului izbăvirii ce apare în Fericiri, enunțurile binecuvântărilor de la începutul predicii de pe munte. Isus își începe binecunoscuta predică rostind următoarele cuvinte în Matei 5:10-12:

Ferice de cei prigoniți din pricina neprihănirii, căci a lor este împărăția cerurilor! Ferice de voi când, din pricina Mea, oamenii vă vor ocări, vă vor prigoni, și vor spune tot felul de lucruri rele și neadevărate împotriva voastră! Bucurați-vă și veseliți-vă, pentru că răsplata voastră este mare în ceruri. (Matei 5:10-12).

Fericirile ne arată că una din preocupările centrale ale învățaturii lui Isus era să aducă următorul mesaj de nădejde: Dumnezeu nu și-a părăsit poporul. Isus i-a încurajat pe ucenicii Săi să aibă nădejdea că într-o bună zi Dumnezeu îi va izbăvi de orice suferință.

Dar Isus nu s-a oprit numai la a învăța despre vestea bună a nădejzii în izbăvire, ci prin moartea și învierea Sa, Domnul a adus izbăvirea pe care a anunțat-o. Deoarece Isus era fiul perfect al lui David, moartea Sa a făcut ispășirea pentru păcatele poporului lui Dumnezeu. Moartea Sa a plătit prețul păcatului pentru ca cei ce-L vor urma să nu se mai teamă de teroarea morții. În Evrei 2:14-15, spune că Isus a murit pentru ca:

... prin moarte, să nimicească pe cel ce are puterea morții, adică pe diavolul, și să izbăvească pe toți aceia, care prin frica morții erau supuși robiei toată viața lor. (Evrei 2:14-15).

Vedem așadar, că temele violenței și nădejzii în izbăvire sunt folosite în inaugurarea Împărăției lui Hristos. La fel cum Moise a scris pentru a particulariza amenințările împotriva Israelului și a-l învăța despre puterea lui Dumnezeu de izbăvire, tot astfel, Noul Testament ne arată că Hristos a venit să sufere violența și să aducă izbăvirea poporului Său de sub puterea răutății din lume.

După ce am văzut câteva asocieri realizate de Noul Testament între prima venire a lui Isus și istoria primordială, ar trebui să observăm că Noul Testament aplică acest fragment din istoria primordială și la continuarea Împărăției, perioada dintre prima și a doua venire a lui Hristos.

CONTINUAREA

Există cel puțin două moduri în care Noul Testament explică continuarea Împărăției evocând temele din Geneza 4:1-6:8, și aceste menționări ne dau o călăuzire de bază în aplicarea aceste porțiuni din Biblie bisericii creștine. Pe de o parte, Noul Testament ne învață că violența împotriva poporului lui Dumnezeu va continua, și pe de altă parte suntem încurajați să îndurăm aceste dificultăți continuând să avem credință în

izbăvirea lui Hristos. Mai întâi, să discutăm despre faptul că urmașii lui Hristos trebuie să se aștepte la violență.

Continuarea violenței

În câteva ipostaze, Isus a afirmat că cei ce-L urmează vor avea parte de ură și de persecuții din partea lumii. Dar în Matei 23:34-35, Isus a specificat că această suferință este conectată cu suferința neprihăniților din istoria primordială. Isus a spus fariseilor:

Iată vă trimit proroci, înțelepți și cărturari. Pe unii din ei îi veți omorî și răstigni; pe alții îi veți bate în sinagogile voastre, și-i veți prigoni din cetate în cetate; ca să vină asupra voastră tot sângele nevinovat, care a fost vărsat pe pământ de la sângele neprihănitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia. (Matei 23:34-35).

Isus a prevestit că adepții pe care-i va trimite în lume vor fi aspru persecutați, dar observați cum asociază această profeție cu istoria primordială. El spune că violența împotriva ucenicilor Lui va fi o continuare a modelului de violență care a început odată cu vărsarea sângelui neprihănitului Abel, omorât de Cain.

Continuarea credinței

Când realizăm că urmașii lui Hristos suferă întotdeauna persecuție în perioada continuării Împărăției, trebuie să vedem și cât de important este să ne păstrăm credința în El. Autorul cărții Evrei evocă acest aspect în capitolul 11 din epistola sa. În 11:4 citim următoarele cuvinte:

Prin credință a adus Abel lui Dumnezeu o jertfă mai bună decât Cain. Prin ea a căpătat el mărturia că este neprihănit, căci Dumnezeu a primit darurile lui. Și prin ea vorbește el încă, măcar că este mort. (Evrei 11:4).

Ideea principală a acestui pasaj este că de-a lungul timpului, urmașii lui Hristos trebuie să urmeze exemplul lui Abel. Deși neprihănirea lui Abel i-a adus necaz din partea fratelui rău, el continuă să rămână un exemplu de credincioșie pentru toți credincioșii din zilele noastre.

Așadar vedem cum temele violenței și izbăvirii în istoria primordială sunt valabile și pentru urmașii lui Hristos în perioada continuării Împărăției. Pe de o parte, trebuie să fim gata să suferim și în zilele noastre împotrivire și violență. Pe de altă parte, trecând prin aceste vremuri de încercare, vom birui numai dacă rămânem credincioși și nădăjduim că într-o zi Hristos ne va izbăvi.

Văzând cum temele violenței și izbăvirii se încadrează în inaugurarea și continuarea Împărăției, să trecem dar la ultima etapă a Împărăției lui Hristos, la a doua Sa venire.

DESĂVÂRȘIREA

Simplu spus, Noul Testament ne învață că revenirea lui Hristos va pune capăt violenței împotriva poporului lui Dumnezeu și vom experimenta izbăvirea finală și intrarea într-o lume a binecuvântărilor eterne.

Sfârșitul violenței

Sfârșitul violenței este un aspect central al învățaturii nou-testamentare privitoare la desăvârșirea Împărăției. Când Hristos va reveni va aduce o înnoire completă a creației, lipsită de orice violență. Iată cum descrie apostolul Ioan revenirea lui Hristos în Apocalipsa 21:1-5:

Apoi am văzut un cer nou și un pământ nou; pentru că cerul dintâi și pământul dintâi pieriseră... Și am auzit un glas tare, care ieșea din scaunul de domnie, și zicea: „Dumnezeu însuși va fi cu ei. El va fi Dumnezeul lor. El va șterge orice lacrimă din ochii lor. Și moartea nu va mai fi. Nu va mai fi nici tânguire, nici țipăt, nici durere, pentru că lucrurile dintâi au trecut.” Cel ce ședea pe scaunul de domnie a zis: „Iată, Eu fac toate lucrurile noi.” (Apocalipsa 21:1-5).

Izbăvirea finală

În același timp însă, desăvârșirea Împărăției lui Hristos nu va însemna doar sfârșitul violenței. Când va reveni Hristos va da binecuvântări veșnice de viață și pace poporului Său. Atunci izbăvirea noastră va fi deplină și definitivă. În Apocalipsa 22:1-2 citim descrierea izbăvirii noastre finale:

Și mi-a arătat un râu cu apa vieții, limpede ca cristalul, care ieșea din scaunul de Domnie al lui Dumnezeu și al Mielului. În mijlocul pieței cetății, și pe cele două maluri ale râului, era pomul vieții, rodind douăsprezece feluri de rod, și dând rod în fiecare lună; și frunzele pomului slujesc la vindecarea Neamurilor. (Apocalipsa 22:1-2)

Această nădejde a izbăvirii la a doua venire a lui Hristos este prezentă peste tot în Noul Testament. Ea exprimă apogeul credinței creștine. Tânjim după ziua când încercările și problemele acestei lumi vor fi înlocuite cu minunile dătătoare de viață ale lumii viitoare. Suferința va fi înlocuită cu bucuria. Luptele se vor preschimba în biruințe și moartea va fi schimbată în viață veșnică.

Așadar, la fel cum Moise a scris despre violența istoriei primordiale pentru a-l încuraja pe Israel să înainteze spre Canaan, tot astfel Noul Testament ne învață să tânjim după noua lume care va veni la desăvârșirea Împărăției. La revenirea lui Hristos, toți cei ce s-au încrezut în El vor vedea sfârșitul violențelor și vor moșteni izbăvirea și intrarea glorioasă în lumea eternă a mântuirii.

CONCLUZIE

În această lecție am privit la câteva aspecte ale violenței istoriei primordiale descrise în Geneza 4:1-6:8. Am analizat structura acestui fragment din Geneza. De asemenea, am văzut că Moise a scris inițial acest pasaj pentru a-i încuraja pe izraeliții ce-l urmau spre Canaan. În plus, creștini fiind, am învățat cum să aplicăm acest text din istoria primordială credinței nou-testamentare.

Privind la acest fragment din Geneza prin prisma intenției inițiale a lui Moise, realizăm că este mult mai mult decât o consemnare a trecutului. Văzând cum Dumnezeu a izbăvit de violență lumea de la începutul istoriei, și mai târziu cum l-a izbăvit pe Israel în zilele lui Moise, nădejdea în izbăvirea din această lume pe care într-o zi ne-o va aduce Hristos crește și mai mult.